

Plakieta Artur Goebel, MHW 22216

W kolekcji medali warto zwrócić uwagę na inną niż medal, spopularyzowaną na przełomie XIX i XX wieku formę artystyczną, jaką jest plakieta. Przykładem plakiety jest ten oto portret budowniczego Warszawy Artura Goebela.

Zaprojektował ją w 1906 roku znakomity rzeźbiarz warszawski Czesław Makowski. W latach 1901-1921 wykonał on około 800 plaket, przedstawiających zasłużonych Polaków, które nazwał *Profilami*. Część z nich została odlana w brązie w warszawskich zakładach Jana Serkowskiego, Braci Łopieńskich, a także – jak w przypadku plakiety Artura Goebela – w „Zakładzie artystycznym wyrobów brązowych i srebrnych Edwarda Krasnosielskiego”, działającym wówczas przy ul. Chmielnej 17. Plakiety Makowskiego, wymodelowane w stylu realistycznego impresjonizmu, o nierównej i szorstkiej fakturze, przedstawiały popiersia osób znanych ze świata polityki, gospodarki, kultury, w znacznej mierze do dziś rozpoznawalnych i obecnych na kartach podręczników i opracowań historycznych. Wyjątek stanowi Artur Goebel, postać znana dziś jedynie wąskiemu gronu historyków architektury.

Goebel urodził się w Krakowie w 1835 roku i tam też ukończył Instytut Techniczny. Swoje dorosłe życie związał jednak z Warszawą. Od 1857 roku praktykował tu pod kierunkiem Henryka Marconiego i Juliana Ankiewicza, uczestnicząc w budowie projektowanych przez nich domów mieszkalnych, następnie prowadził samodzielną działalność.

Do jego najważniejszych realizacji należą projekty szpitali żydowskich: Szpitala Dziecięcego Bersohnów i Baumanów, wzniesionego w latach 70. XIX wieku pomiędzy ulicami Sienną i Śliską oraz we współpracy z Czesławem Domaniewskim, rozległego zespołu Szpitala Starozakonnych na Czystem, wzorowanego na najnowocześniejszych placówkach medycznych Europy Zachodniej, którego budowę przeprowadzono na przełomie XIX i XX wieku (w latach 50. przeniósł się tutaj Szpital Wolski).

Ponadto zaprojektował dom bankowy Braci Natansonów u zbiegu ulic Traugutta i Czackiego (1874), a także kamienicę Krasieńskich u zbiegu pl. Małachowskiego i ul. Traugutta, wybudowaną wspólnie z Janem Fryderykiem Heurichem (1907-1910). W 1882 roku, za zaprojektowany wspólnie z Józefem Piusem Dziekońskim gmachu Gimnazjum Wojciecha Górskiego, otrzymał nagrodę w konkursie na wzorowy budynek szkolny w Warszawie.

Artur Goebel miał również w dorobku realizacje pozawarszawskie, przede wszystkim dla wpływowej rodziny warszawskich bankierów i przemysłowców Kronenbergów. Według jego projektu wybudowano pałace w Brzeziu (1873) i w Wieńcu (1890-92). Zaprojektował także kaplicę rodzinną Kronenbergów na Cmentarzu Powązkowskim (1893).

Oprócz działalności budowlanej Artur Geobel od 1894 roku należał do komisji opracowującej projekty regulacji ulic Warszawy.

Zmarł w 1913 roku. Jest pochowany na warszawskich Powązkach.